

140 година од рођења Косте Милетића првог авионаута и команданта
и 130 година од рођења првог српског pilota Михаила Петровића

ВАЗДУХОПЛОВНИ

Издаје: Удружење пензионисаних војних летача
и падобранаца Србије. ЗЕМУН, Штротсмајерова број 1

БИЛТЕН

Број 30, јун 2014. године

130 година од рођења Михаила Петровића

Пре 130 година у срцу Шумадије, подно планине Рудник-у питомом селу Влакча, родио се **Михаило Петровић** потоњи наредник српске војске и први српски војни пилот и прва ваздухопловна жртва наше војне авијације.

У организацији Завичајног удружења „Михаило Петровић“ из Влакче и Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца Србије (УПВЛПС) из Земунa, а уз подршку Команде В и ПВО Војске Србије, 204. ваздухопловне бригаде и Музеја ЈРВ, овај јубилеј је обележен на достојанствен начин. Простор испред Михаилове родне куће је био мали да прими све ваздухопловце који су дошли да одају почаст првом српском војном пилоту. Поред домаћина, честитих Влакчана, те чланова УПВЛПС, венце на спомен обележје (*спомен плоча на његовој родној кући, јер нажалост наш први пилот ни данас, након више од века након трагичне погибије нема споменик*) су положили и представници Команде В и ПВО, 204. ваздухопловне бригаде Музеја ЈРВ, локалне самоуправе, Удружења ваздухопловаца Војводине и земунског огранка Удружења војних пензионера Србије.

Након својеврсног музичког рецитала у изведби *Камерног ансамбла „Биљур“* из Београда, дружење домаћина и гостију је настављено у просторијама основне школе у Влакчи. Том приликом су заслужнима за неговање сећања на првог српског pilota и уопште на богате ваздухопловне традиције нашег народа додељена признања, да би после тога била обављена и промоција две нове књиге са ваздухопловном тематиком. Књиге „*Лет у вечност*“ аутора *мр Златомира Грујића*, која представља прво библиографско дело и својеврсну биографију Михаила Петровића и „*Авијатичари Шумадије 1912-1944*“ аутора *Вељка Лековића*, чија је књига заправо споменица свим авијатичарима овог дела Србије. У повратку за Београд, чланови УПВЛПС и представници 204. ваздухопловне бригаде су положили венац и на *спомен обележје мајору Зорану Томићу*, пилоту из Тополе, који је погинуо вршећи задатак изнад Новске 1991. године.

Промоција књиге Вељка Лековића

У Великој сали Команде В и ПВО, одржана је промоција књиге аутора **Вељка Лековића**, под насловом **"Авијатичари Шумадије 1912-1944"**. Вељко Лековић, правник по образовању, а историчар по вокацији, своју дугогодишњу истраживачку делатност усмерио је ка изучавању прошлости српског и југословенског (ратног и мирнодопског) ваздухопловства, потакнут неизрецивим личним интересовањем за ову тему. Један део својих значајних резултата, проистеклих из наведених истраживачких активности Лековић је успешно преточио у књигу **"Крагујевачки аеромитинзи"** објављену пре две године, која је такође промовисана пред члановима нашег Удружења. Резултати нових Лековићевих знања пренети су у рукопис **"Авијатичари Шумадије 1912-1944."**, који, по мишљењу рецензената, припада категорији синтетичког стручног рада, на задату тему, уз обилато коришћење, до сада необјављене, прворазредне архивске грађе (углавном из Војног архива и Архива Југославије, али и приватних, те иностраних фондова и архива) и релевантне (на крају књиге, педантно наведене) литературе... Сама књига, обима **290 страна** се условно може поделити на два дела, где нас у првом, аутор упознаје са почецима српског ваздухопловства, од набавке првог авиона у Русији, учешћу авијације у Балканским и Првом светском рату, а ово хрололошко излагање закључује Априлским ратом, Другим светским ратом и ослобођењем Крагујевца 1944. године.

У другом, много обимнијем и комплекснијем делу књиге, **аутор нас води кроз биографије и животне приче више од стотину авијатичара родом из Шумадије**, који су делали у војном ваздухопловству у периоду којим се књига бави. Од авиомеханичара и инжењера, преко метеоролога и ваздухопловних специјалиста, па до пилота и осталог летачког особља. Овај део књиге је изузетно конкретан и оригиналан, обогаћен исцрпним биографијама и оригиналним и у више наврата и први пут објављеним фотографијама, што у коначици, даје једно комплексно дело које тако постаје и **својеврсна повесница авијатичара овог краја наше земље, тј. Шумадије**. О књизи су говорили **Војислав Стојановић**, потпредседник УПВЛПС, **Предраг Миладиновић**, ваздухопловни историчар и публициста и сам аутор, **Вељко Лековић**.

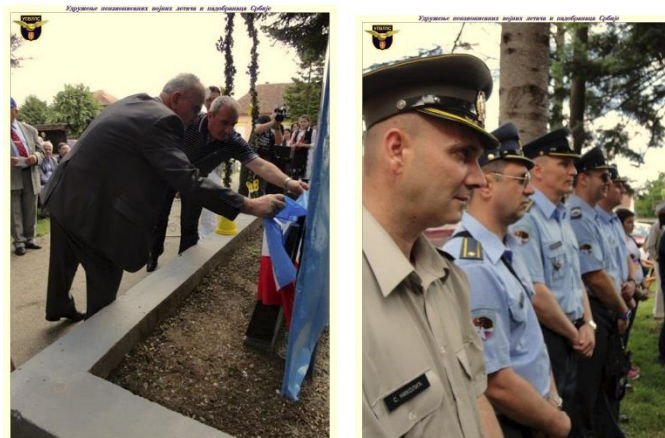
Откривање спомен-плоче у Кленку

У суботу, 21. јуна у селу **Кленак** наомак Шапца је одржана свечаност поводом откривања **спомен плоче ваздухопловцима НОВИ и СССР погинулим у завршним операцијама за ослобођење земље 1944. и 1945. године**, који су тада полетали са ратног аеродрома у овом месту. Након интонирања државне химне, поред организатора свечаности, представника **Удружења ваздухопловца Војводине** и нашег Удружења (**УПВЛПС**), у поздравном говору, присутнима су се обратили и **представници локалне самоуправе, АП Војводине**,

СУБНОР-а, амбасада Руске Федерације и Белорусије, Команде В и ПВО, 204. ваздухопловне бригаде и 63. падобранског батаљона.

Потом је представник нашег Удружења, пуковник авијације у пензији **Борислав Пејућ**, заједно са изасланицима амбасада открио спомен-плочу испод спомен-крила у центру села Кленак.

Након полагања венаца од стране делегација и гостију, заслужним ваздухопловцима и падобранцима су додељене статуе **"Златног Икара"** и **"Златног падобранца"**, односно дипломе и захвалнице.

Потом су ученици основне школе **"23. октобар"** из Кленка, пред окупљенима извели пригодан културно-уметнички програм. Након тога су љубазни домаћини приредили послужење за све окупљене ваздухопловце и госте

Тренажно гађање у 250. рбр за ПВД

У 250. ракетној бригади за противваздухопловна дејства почетком јуна је изведено контролно-тренажно гађање циљева у ваздушном простору.

Гађање је реализовано на мирнодопским локацијама јединица, у садејству са 204. и 98. ваздухопловном бригадом, по стварним циљевима, а ватрено дејство је имитирано електронским гађањем циљева. (Војска Србије)

Авион тегљач мете поново лети

Припадници Ваздухопловства и противваздухопловне одбране Војске Србије обавили су прве летове на специјалном авиону – тегљачу мете „Супергалеб“ Н-62Т који после вишегодишње паузе и завршетка ремонта авиона поново лети у саставу 252. школско-тренажне авиацијске ескадриле 204. ваздухопловне бригаде на аеродрому Батајница.

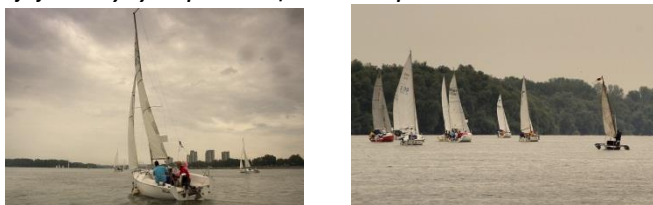
Авион – тегљач мете Н-62Т, као део система који сачињавају сам ваздухоплов, уређај за вучу мете УВМ-82 и сама мета, јединствен је у Војсци Србије и основна намена му је омогућавање што реалнијих услова увежбавања јединица противавионске артиљерије, које могу у реалним условима бојево дејствовати по „живој мети“ коју авион вуче на сајли дужине до 2.000 метара. Авион има могућност и ношења и лансирања радио-вођене мете за обуку у гађању ловачке авиације.

Поред провере авиона и свих система и замене компоненти којима је истекао век употребе, авион – тегљач мета „супергалеб“ офарбан је у специјалну схему бојења како би био што уочљивији са земље али и атрактивност није занемарана тако да се на рету авиона налазе стилизована државна обележја. Нове боје „супергалеба“ осмислио је, у сарадњи са колегама, мајор Роберт Јелен из 252. ескадриле. (Војска Србије)

16. Меморијална регата „мајор Зоран Радосављевић“

На Дунаву и Сави у Београду у суботу 14. и недељу 15. јуна одржана је XVI меморијална регата „Зоран Радосављевић“, у знак сећања на pilota и једриличара мајора Зорана Радосављевића, припадника 127. ловачке авиацијске ескадриле „Витезови“ Војске Југославије који је погинуо у одбрани отаџбине 27. марта 1999. године.

Меморијална једриличарска регата „Зоран Радосављевић“, први пут је одржана у Црној Гори 1999. године, а од маја 2007. године организује се у Београду. (Војска Србије)

Обележен Дан ВОЈ и 126. бр ВОЈИН

Пригодном свечаношћу у касарни на Бањици обележен је 18. јун – Дан службе ваздушног осматрања и јављања и 126. бригаде ВОЈИН.

Свечаности је присуствовао командант Ваздухопловства и ПВО генерал-мајор Ранко Живак који је, између осталог истакао да су први подаци о служби ваздушног осматрања и јављања дуги готово један век, колико је прошло од формирања 12 сталних сигналних станица у рејонима Дринске, Тимочке и Комбиноване дивизије.

Говорећи о најтежем периоду у историји бригаде и задацима који их очекују у наредном периоду командант 126. бригаде ВОЈИН, пуковник Предраг Ђорђевић рекао је да су током НАТО агресије свих 78 дана подаци о ситуацији у ваздушном простору били доступни крајњим корисницима, што сигурно у историју модерног ратовања представља преседан.

Након свечаности положени су венци на спомен обележје којим ова јединица чува успомену на двојицу припадника, потпоручнике Синошу Радића и Жељка Савичића погинуле током НАТО агресије 1999. године. (Војска Србије)

В и ПВО на аеромитингу у Данској

Делегација Ваздухопловства и противваздухопловне одбране Војске Србије, коју је предводио командант **генерал-мајор Ранко Живак**, учествовала је 22. јуна **на аеромитингу у Краљевини Данској**.

Посада авиона **АН-26** представила је овај авион на статичком делу аеромитинга, који је видело преко **120.000 посетилаца** у највећој данској **авио-бази Каруп**. Поред домаћина, на аеромитингу је учествовало **11 земаља** а приказано је **преко 100 ваздухоплова**, као и бројна ваздухопловна техничка средства, системи и опрема. Своја достигнућа представиле су ваздухопловне компаније **Lockheed Martin, Boeing, Saab, Terma и Sikorsky**.

У разговорима са командантима **ваздухопловстава Велике Британије, Белгије, Холандије, Шведске, Пољске, Чешке и Америчког ваздухопловства у Европи (USAFE)** размотрани су актуелна ситуација, задаци и развој ваздухопловства. (**Војска Србије**)

Пилоти ВС завршили обуку за `Сенеку`

СМАТСА Ваздухопловна академија, саопштила је да је успешно завршено школовање пилота Војске Србије за управљање двомоторним авионом **Пајпер Сенека V**.

Практичну, као и наставу на симулатору успешно су завршили официри ВиПВО: **Давор Марковић, Бранислав Ђурковић, Стеван Вуковић и Зоран Марковић**. Авион **Пајпер Сенека** је набављен 2012. године и прва је летелица коју је наше ваздухопловство набавило још од 1987. године и набавке МиГ-29. У ВС ће се користити за фотограметријско снимање терена за потребе израде географских карата. (**aviator.rs/ tangosix.rs**)

Срушио се шпански „Јурофајтер“

Шпански борбени авион **Eurofighter** (Јурофајтер) срушио се 9. јуна у ваздухопловној бази у граду **Морон де ла Фронтера**, близу Севиље, а у удесу је погинуо пилот, саопштила је шпанска војска. Несрећа се до -

годила на писти током слетања, изјавио је портпарол војске, док је Министарство одбране претходно саопштило да се удес десио приликом узлетања, пренео је Ројтерс. **Узрок пада авиона још није познат**. Базу у Морону деле шпанске и америчке ваздушне снаге.

Авион „Јурофајтер“ произвеле су британска компанија **BAE Системс**, европска авиокомпанија **Ербас** и италијанска **Финмеканика**. (**aviator.rs**)

Судар војног и приватног авиона

Изнад западне области Немачке 23. јуна су се сударили војни и приватни авион, у ком су се налазиле две особе, саопштила је полиција. Несрећа се догодила источно од Келна. У судару, у близини места **Елпе**, учествовали су авиони типа **„Лирџет“**, у ком су се налазиле две особе, и немачки **„Јурофајтер“**. Представница полиције **Бјанка Шир** је изјавила да судбина две особе из **„Лирџета“** засад није позната.

Шир је додала да је **„Лирџет“** изнајмила немачка војска, не наводећи детаље. Портпарол немачке војске **Јерг Лангер** је потврдио да су два **„Јурофајтера“** оперисала у тој области и да је **„дошло до контакта“** са **„Лирџетом“**, пренела је агенција АП. Лангер је додао да се борбени авион безбедно спустио на земљу. (**aviator.rs**)

Обавештење за чланове УПВЛПС

Током јула и августа месеца, због летње паузе **неће бити редовних састанака УПВЛПС средом у 17 сати у Команди В и ПВО**. Током та два месеца, сваког уторка ће радити наша канцеларија у **Штротсмајеровој 1 у Земуну**, у времену **од 10-13 сати**.

У координацији са члановима ИО, током летње паузе ће се обележити **4. и 7. јул, годишњица погибје Бошка Петровића (12. јул), као и 2. август Дан рода авијације**. Све информације о учешћу на овим догађајима, чланови Удружења могу добити у наведеном термину у просторијама УПВЛПС.

„Ваздухопловни билтен“ излази једном месечно. Примерци су бесплатни за чланове УПВЛПС. Текстовете одабрали, написали, приредили, уредили и припремили за штампу **Златомир Грујић и Милан Ракић**.

Е-пошта: zlgrujic@gmail.com
mlnrakic74@yahoo.com

Интернет: <http://udruzenjepvlps.org/portal/>